

ધોરણ : 9 ગુજરાતી

પાઠ : 7

કામ કરે ઈ જીતે

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 1

પ્રશ્ન 1. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચા ઉત્તર શોધીને તેના ક્રમ – અક્ષર પ્રશ્ન સામેના ☐ માં લખો.

(1) આપણો દેશ આપણી પાસે શું માગી રહ્યો છે ?

A

(A) સહિયારી મહેનતનું બળ

(B) મહેનત વગરનું જીવન

(C) માત્ર ઊંચું ભણેલા લોકો

(D) માત્ર કાગળ ઉપરનું કાર્ય

(2) આ દેશને કઈ રીતે બદલી શકાય ?

D

(A) નદીઓનાં નીરને બાંધીને

(B) ખેતરોમાં મબલક પાકનું ઉત્પાદન કરીને

(C) નદીઓનાં નીરને વહેતાં કરીને

(D) ઉપરના (A) અને (B) બંને રીતે

(3) દુનિયાને કઈ રીતે બદલી શકાય ?

A

(A) ખૂબ જ મહેનત કરીને

(B) કામ કર્યા વગર

(C) આરામ કરીને

(D) છાપાંને ભીંત ઉપર ચોટાડીને

(4) આ કાવ્યમાં...

(A) આળસનું મહત્વ પ્રગટ થાય છે

(B) પરિશ્રમનું મહત્વ પ્રગટ થાય છે.

(C) ખાસ કશું જાણવા મળતું નથી

(D) ઊંચું ભણેલા લોકોનું મહત્વ દર્શાવવામાં આવ્યું છે.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) આ કાવ્યમાં વ્યક્ત થતું મહેનતનું મહત્વ તમારા શબ્દોમાં લખો.

➤ ‘કામ કરે ઇ જીતે’ કાવ્યમાં કવિએ મહેનતનું મહત્વ સમજાવ્યું છે. ભારત વિશાળ દેશ છે. એનો વિકાસ કરવો હોય તો સાથે મળીને મહેનત કરવી પડશે. ભારત કૃષિપ્રધાન દેશ છે. આથી સૌપ્રથમ ખેતર ખેડીને સીમને સોહામણી કરવાની છે. નદીઓને જોડીને એનાં નીર ભારતના ખૂણે ખૂણે પહોંચાડવાનાં છે. એટલે જ ભારતદેશ એમની પ્રજા પાસે સામૂહિક મહેનતની અપેક્ષા રાખે છે. હાથમાં

ત્રિકમ ને કોદાળી લઈ ખતરો ખેડવાનાં છે અને ઘરઘરમાં રેંટિયા ચલાવવાના છે. પ્રજાના હૈયામાં ખમીર હશે તો તેઓ પોતાના બાવડાના બળે માત્ર ભારતદેશનો જ નહિ, સમગ્ર વિશ્વનો ચહેરો બદલી શકશે. દરેક વ્યક્તિએ સ્વાવલંબી થવાનું છે અને મહેનત કરીને પોતાનું સ્વમાન જાળવવાનું છે. જે મહેનત કરે છે તે જ જીતે છે અને તેની મહેનતનો જ જયજયકાર થાય છે.

(2) મુદાસર નોંધ લખો : કાવ્યને આધારે શ્રમજીવીની અભિલાષા

- શ્રમજીવી આત્મનિર્ભર બનવા ઇચ્છે છે. એને સ્વમાનથી જીવવું છે. પોતાના બાવડાના બળે મહેનત કરીને તેને ભારતદેશના વિકાસમાં પોતાનું પ્રદાન કરવું છે. તેના હૈયામાં ખમીર છે. તેની પાસે શારીરિક શક્તિ છે. શ્રમજીવીની એક જ અભિલાષા છે કે તેને કોઈની સામે ક્યારેય હાથ લંબાવવો ન પડે. તેને મહેનત કરીને આપ કમાઈથી જીવવું છે. સૌ સાથે મળીને મહેનત કરે તો વ્યક્તિ પોતે આત્મનિર્ભર થશે અને તેથી દેશનો અને વિશ્વનો પણ વિકાસ થશે.

પ્રશ્ન : ૩ પંક્તિ સમજાવો.

(૧) કામ કરે ઇ જીતે

આવડો મોટો મલક આપણો

બદલે બીજી કઈ રીતે?

- જેને આત્મનિર્ભર રહેવું હોય અને સ્વમાનભેર જીવવું હોય તેણે મહેનત કરવી જોઈએ. ભારત વિશાળ દેશ છે. ભારત-દેશની દિશા બદલવી હોય, એનો આર્થિક વિકાસ કરવો હોય, તો સૌએ મહેનત કરીને દેશના વિકાસમાં પોતાનું યોગદાન આપવું જોઈએ, કેમ કે જે કામ કરે છે તેની જીત થાય છે. આમ, આ પંક્તિઓમાં પરિશ્રમનું ગૌરવ કર્યું છે.

THANKS

